



elevorganisasjonen

Til Kunnskapsdepartementet
Fra Elevorganisasjonen
Dato 15.12.20

Høringssvar - NIFU-rapport 2020:4 Opptak til høyere utdanning - Elevorganisasjonen

Elevorganisasjonen ønsker å takke for muligheten til å svare på høringen om opptak til høyere utdanning.

Valg av utdanning er for mange et av livets viktigste valg. For at opptakssystemet skal være så godt som mulig, må søkerne oppleve forutsigbarhet og rettferdighet. Selv om systemet oppfattes som transparent og stabilt i dag, tror vi det er endringer som kan gjøres for å bedre vise søkerens helhetlige kompetanse.

Ettersom flere av studiene som tilbys har ulike tilleggskrav, som endres relativt ofte, er det avgjørende at man har en tilstrekkelig rådgivningstjeneste i både grunnskolen og videregående opplæring. Denne tjenesten må kunne bistå elevene i hvilke krav som gjelder, slik at de kan ta et informert valg om videre studier. Dagens rådgivningstjeneste strekker ikke til, og mange elever føler derfor de går i blinde når de skal ta valg som gjelder utdanningen sin. Vi trenger rådgivere som har oppdatert kompetanse, og som aktivt gir elevene den informasjonen de trenger. Samtidig må hospiteringsordningen som foreligger i dag, utbedres. Elever i videregående opplæring må ha mulighet til å besøke universitetene og høyskolene, for å se hvilke muligheter de har, uavhengig av om de bor i nærheten av byer med de store universitetene, eller ikke. Dette må også regnes som gyldig fravær, slik at elevene har mulighet til å benytte seg av hospiteringsordningen i større grad.



elevorganisasjonen

Ved enkelte studier i dag ser vi en stor skjevfordeling mellom kjønnene, både i hvem som får tilbud om studieplass, men også i søkertallene. Informasjonen man får gjennom tjenester i skolen må legges til rette for at elever føler seg komfortable med å ta valg som bryter med de tradisjonelle yrkesvalgene gjort av sitt kjønn. Derfor stiller Elevorganisasjonen seg positive til kjønnspoeng som et kortvarig tiltak mot store overskudd av et kjønn i en linje, frem til ukulturen med at man velger studier basert på kjønn har blitt endret.

I dag ser vi at enkelte fag gir fagpoeng, selv om kunnskapen man tilegner seg gjennom faget ikke nødvendigvis er relevant til studiene man søker seg inn på i ettertid. Fagpoeng bør brukes til å fremheve søkerens kompetanse på et konkret område, ved å gi et poenggrunnlag som svarer mer til kompetansegrunnlaget man får i relevante fag. Det er derfor viktig at man får fagpoeng for fag som er relevante for videre studier.

Flere elever med bakgrunn i yrkesfag ønsker å ta høyere akademisk utdanning etter endt yrkesfaglig løp. Slik systemet for poengberegning er lagt opp i dag, er det flere muligheter for ekstrapoeng for elever med studieforberedende utdanning, enn det er for elever med yrkesfaglig utdanning. Dette til tross for at disse søkerne også har relevant erfaring, som kan være til nytte både under videre utdanning, samt fremtidig yrke. Derfor mener Elevorganisasjonen at relevant fagbrev skal gi ekstrapoeng i opptak til høyere akademisk utdanning.

På samme måte som man får ekstrapoeng for å tjenestegjøre et år i militæret, eller å ta et år på folkehøyskole, burde man også få ekstrapoeng for å jobbe et år på fulltid i en frivillig organisasjon. Gjennom arbeid i slike organisasjoner, tilegner man seg relevant erfaring som kan være gunstig til videre studier, og burde derfor gi grunnlag for ekstra studiepoeng.



elevorganisasjonen

Dagens opptakssystem skaper ikke en helhetlig vurdering av søkerens grunnlag til studiene. Mangel på opptaksprøver, motivasjonsbrev og intervju, er et hinder for at søkerne skal kunne vise at deres kompetanse går utover det studiepoengene kan vise. Studiepoengene vil ikke nødvendigvis vise søkerens virkelige evner på områder som kan være svært viktig for yrket de studerer til. For eksempel er det vanskelig å vise at man kan være flink med folk når man søker til læreryrket eller sykepleieryrket, kun gjennom søknadsskjemaet i dagens system. Søknadsprosessen er i dag standardisert og firkantet, og gjør det vanskelig for søkerne å sette et personlig preg på søknaden, ved å fremheve de delene av sin kompetanse de selv mener vil hjelpe dem i studiene og i arbeidslivet. Denne kompetansen kan være avgjørende for den enkeltes forutsetninger for å gjøre det bra på studiene, og i arbeidslivet, men havner i dag i skyggen av karakterer og fagpoeng.

På vegne av Elevorganisasjonen,

Kristin Schultz
Leder

Ronja Larsen
Sentralstyremedlem